

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 6 Απριλίου 2024

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλούταρχος, *Περί Αλεξάνδρου τύχης και ἀρετῆς*, 6, 329 Α-Δ

Καὶ μὴν ἡ πολὺ θαυματομένη πολιτεία τοῦτην Στωικῶν αἵρεσιν καταβαλομένου Ζήνωνος εἰς ἓν τοῦτο συντείνει κεφάλαιον, ἵνα μὴ κατὰ πόλεις μηδὲ δήμους οἰκῶμεν ἰδίους ἕκαστοι διωρισμένοι δικαίους, ἀλλὰ πάντας ἀνθρώπους ἡγώμεθα δημότας καὶ πολίτας, εἷς δὲ βίος ἢ καὶ κόσμος, ὥσπερ ἀγέλης συννόμον νόμῳ κοινῷ συντρεφομένης. Τοῦτο Ζήνων μὲν ἔγραψεν ὥσπερ ὄναρ ἢ εἶδωλον εὐνομίας φιλοσόφου καὶ πολιτείας ἀνατυπώσαμενος, Ἀλέξανδρος δὲ τῷ λόγῳ τὸ ἔργον παρέσχεν. Οὐ γάρ, ὡς Ἀριστοτέλης συνεβούλευεν αὐτῷ, τοῖς μὲν Ἑλλησιν ἡγεμονικῶς τοῖς δὲ βαρβάροις δεσποτικῶς χρώμενος, καὶ τῶν μὲν ὡς φίλων καὶ οἰκειῶν ἐπιμελόμενος τοῖς δ' ὡς ζώοις ἢ φυτοῖς προσφερόμενος, πολέμων πολλῶν καὶ φυγῶν ἐνέπλησε καὶ στάσεων ὑπούλων τὴν ἡγεμονίαν, ἀλλὰ κοινὸς ἦκειν θεόθεν ἀρμοστής καὶ διαλλακτῆς τῶν ὄλων νομίζων, οὐς τῷ λόγῳ μὴ συνῆγε τοῖς ὄπλοις βιαζόμενος καὶ εἰς ταῦτο συνενεγκῶν τὰ πανταχόθεν, ὥσπερ ἐν κρατῆρι φιλοτησίῳ μίξας τοὺς βίους καὶ τὰ ἡθηκαίτους γάμους καὶ τὰς διαίτας, πατρίδα μὲν τὴν οἰκουμένην προσέταξεν ἡγεῖσθαι πάντας, ἀκρόπολιν δὲ καὶ φρουρὰν τὸ στρατόπεδον, συγγενεῖς δὲ τοὺς ἀγαθοὺς, ἀλλοφύλους δὲ τοὺς πονηροὺς· τὸ δ' Ἑλληνικὸν καὶ βαρβαρικὸν μὴ χλαμῦδι μηδὲ πέλτη μηδ' ἀκινάκη μηδὲ κἀνδυ διορίζειν, ἀλλὰ τὸ μὲν Ἑλληνικὸν ἀρετῇ τὸ δὲ βαρβαρικὸν κακίᾳ τεκμαίρεσθαι, κοινὰς δ' ἐσθῆτας ἡγεῖσθαι καὶ τραπέζας καὶ γάμους καὶ διαίτας, δι' αἵματος καὶ τέκνων ἀνακεραυνυμένους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Α1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Ζήνων προτείνει να μην κατοικούμε χωρισμένοι σε πόλεις ούτε σε δήμους που έχουν διαφορετικούς νόμους.
2. Ο Ζήνων θεωρεί ότι υπάρχει ένας κοινός τρόπος ζωής και μία παγκόσμια τάξη ως αποτέλεσμα ενός κοινού νόμου.

3. Κατά τον Πλούταρχο ο Μ. Αλέξανδρος υλοποίησε το όραμα του Αριστοτέλη.
4. Για τον Μ. Αλέξανδρο ίσχυαν οι παραδοσιακές διακρίσεις Έλληνας και βάρβαρος.
5. Η έννοια της πατρίδας κατά τον Αλέξανδρο περιορίζεται αποκλειστικά στα όρια της πόλης-κράτους.

Μονάδες 10

B1. Να εξηγήσετε τους όρους πολιτεία και εὐνομία στο πλαίσιο της στωϊκής φιλοσοφίας.

Μονάδες 10

B2. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αρριανός, Αλεξάνδρου Ανάβασις, §§7.30.1-7.30.2

Το συγγραφικό έργο του Αρριανού είναι ογκώδες και με ποικίλο περιεχόμενο. Το σπουδαιότερο έργο του είναι η Αλεξάνδρου Ανάβασις, το οποίο διαιρείται σε επτά βιβλία, κατά μίμηση της Κύρου Αναβάσεως του Ξενοφώντα, και εξιστορεί την εκστρατεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου από την αρχή της ως την ημέρα του θανάτου του. Και όποιος κατακρίνει τον Αλέξανδρο ας μην τον κατακρίνει παρουσιάζοντας μονάχα τα αξιοκατάκριτα έργα του, αλλά αφού συγκεντρώσει κατά μέρος όλες μαζί τις πράξεις του Αλεξάνδρου, ας αναλογισθεί τότε ποιός είναι ο ίδιος και με ποιά τύχη και τί έγινε εκείνος που κατακρίνει και σε ποιό βαθμό ανθρώπινης ευτυχίας έφθασε, εφόσον έγινε ο αδιαφιλονίκητος βασιλιάς και των δύο ηπείρων και έφθασε παντού το όνομά του, ενώ ο ίδιος είναι ένας μάλλον ασήμαντος άνθρωπος και καταγίνεται με ασήμαντα πράγματα, χωρίς να μπορεί και αυτά ακόμη να τα βάλει σε τάξη. Γιατί εγώ τουλάχιστο νομίζω ότι δεν υπήρχε την εποχή εκείνη ούτε ανθρώπινη φυλή ούτε πόλη ούτε κανένας άνθρωπος, στον οποίο δεν είχε φθάσει το όνομα του Αλεξάνδρου. Νομίζω, λοιπόν, ότι δεν ήταν δυνατό να γεννηθεί χωρίς θεία παρέμβαση ένας τέτοιος άνθρωπος, ο οποίος δεν έμοιαζε με κανέναν άλλο. Και αυτό φανερώθηκε με χρησμούς που λένε ότι δόθηκαν για τον θάνατο του Αλεξάνδρου, με διάφορα οράματα που είδαν διαφορετικά άτομα και με διάφορα όνειρα που εμφανίσθηκαν σε διαφορετικούς ανθρώπους και ακόμη με την τιμή που του απονέμουν μέχρι σήμερα οι άνθρωποι και με την επιβίωση της μνήμης του πέρα από το ανθρώπινο μέτρο· ακόμη και σήμερα, ύστερα από τόσο χρόνο, δίδονται και άλλοι χρησμοί προς τιμή του Αλεξάνδρου στον λαό των Μακεδόνων.

Μτφρ. Θ.Χ. Σαδικάκης

Στο παραπάνω παράλληλο κείμενο ο Αρριανός ολοκληρώνει το έργο του Αλεξάνδρου Ανάβασις διατυπώνοντας συγκεκριμένες κρίσεις για τον Μ. Αλέξανδρο. Σε ποιον βαθμό αυτές επιβεβαιώνονται από τις αναφορές του Πλουτάρχου στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο;

Μονάδες 10

B3. Να ταξινομήσετε τα ακόλουθα γεγονότα στην κατάλληλη χρονική σειρά ξεκινώντας από το παλαιότερο χρονικά (ένδειξη 1) και καταλήγοντας στο νεότερο χρονικά (ένδειξη 5):

- α. Ο Πλάτων πραγματοποίησε το πρώτο ταξίδι του στη Σικελία.
- β. Ο Αριστοτέλης ανέλαβε την εκπαίδευση του Μεγάλου Αλεξάνδρου.
- γ. Ο Πλάτων ίδρυσε την Ακαδημία.
- δ. Ο Σωκράτης καταδικάστηκε σε θάνατο από τους Αθηναίους.
- ε. Ο Αριστοτέλης πέθανε στη Χαλκίδα.

1 -	2 -	3 -	4 -	5 -
-----	-----	-----	-----	-----

Μονάδες 10

B4. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την ετυμολογικά συγγενή νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. αἴρεσιν 2. ἐπιμελόμενος 3. συνῆγε 4. ἦθη 5. ἀνακεραυνυμένους	α. αναιρώ β. ανάγωγος γ. συνήθεια δ. αμέλεια ε. κρατήρας ζ. μελλοντικός η. έπαρση

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφῶν Κύρου Παιδεία 1, 3, 13-15

Οι δελεαστικές προτάσεις που απευθύνει ο Αστυάγης στον Κύρο για να μείνει μαζί του.

Ἐπεὶ δὲ ἡ Μανδάνη παρεσκευάζετο ὡς ἀπιούσα πάλιν πρὸς τὸν ἄνδρα, ἐδεῖτο αὐτῆς ὁ Αστυάγης καταλιπεῖν τὸν Κῦρον. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι βούλοιο μὲν ἅπαντα τῷ πατρὶ χαρίζεσθαι, ἄκοντα μέντοι τὸν παῖδα χαλεπὸν εἶναι νομίζειν καταλιπεῖν. Ἐνθα δὴ ὁ Αστυάγης λέγει πρὸς τὸν Κῦρον· ὦ παῖ, ἦν μένης παρ' ἐμοί, πρῶτον μὲν τῆς παρ' ἐμὲ εἰσόδου σοι οὐδεὶς ἄρξει, ἀλλ' ὅποταν βούλη εἰσιέναι ὡς ἐμέ, ἐπὶ σοὶ ἔσται· καὶ χάριν σοὶ εἴσομαι ὅσω ἂν πλεονάκις εἰσῆς ὡς ἐμέ. Ἐπειτα δὲ ἵπποις τοῖς

ἐμοῖς χρῆσι καὶ ἄλλοις ὁπόσοις ἂν βούλη, καὶ ὁπόταν ἀπίης, ἔχων ἅπει οὐς ἂν αὐτὸς ἐθέλης. [...] Καὶ παῖδας δέ σοι ἐγὼ συμπαίστορας παρέξω, καὶ ἄλλα ὁπόσα ἂν βούλη λέγων πρὸς ἐμὲ οὐκ ἀτυχήσεις. Ἐπεὶ ταῦτα εἶπεν ὁ Ἀστυάγης, ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι. Ὁ δὲ οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ ταχὺ εἶπεν ὅτι μένειν βούλοιο.

Λεξιλόγιο

δέομαι= παρακαλῶ

ἐπὶ τινὶ ἐστί= εξαρτάται ἀπὸ κάποιον

χάριν οἶδα τινὶ= χρωστῶ ευγνωμοσύνη σε κάποιον

συμπαίστορας= συμπαίκτης

μέλλω= καθυστερῶ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφραστεῖ το ἀπόσπασμα: «Ἐπεὶ δὲ ἡ Μανδάνη ... ἐθέλης».

Μονάδες 20

Γ2. Προκειμένου ὁ Ἀστυάγης νὰ πείσει τὸν Κύρο τι τελευταῖο τοῦ ὑπόσχεταί καὶ ποιο το ἀποτέλεσμα; (Καὶ παῖδας δέ σοι ... βούλοιο).

Μονάδες 10

Γ3. α) Νὰ ἀναγνωριστεῖ το εἶδος τῶν ἀντωνυμιῶν καὶ νὰ τοποθετηθοῦν στὴν ἴδια πτώση τοῦ ἄλλου ἀριθμοῦ: αὐτῆς, ἐμοὶ, οὐδεῖς, τοῖς ἐμοῖς, οὐς.

Μονάδες 5

Γ3. β) Νὰ γραφεῖ το β' ἐνικό ὅλων τῶν ἐγκλίσεων τοῦ Ἐνεστώτα (το ἀπαρέμφατο καὶ ἡ μετοχή): εἶσομαι, ἀπίης.

Μονάδες 5

Γ4. α) Νὰ ἀναγνωριστοῦν συντακτικὰ οἱ λέξεις: ὡς ἀπιούσα, τῷ πατρὶ, ἄκοντα, ἵπποις, αὐτὸς.

Μονάδες 5

β) Νὰ τοποθετηθεῖ ὁ εὐθύς λόγος σε πλάγιο με ὅλους τοὺς δυνατοὺς τρόπους: Ὡ παῖ, ἦν μένης παρ' ἐμοὶ, πρῶτον μὲν τῆς παρ' ἐμέ εἰσόδου σοὶ οὐδεῖς ἄρξει.

Ὁ Ἀστυάγης ἔλεγε ...

Μονάδες 5

Καλή ἐπιτυχία!!!